

Τίτλος Μαθήματος	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία				
Κωδικός Μαθήματος	SLT110				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Πτυχίο (1 ^{ος} κύκλος)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1ο Έτος / 1ο Εξάμηνο				
Όνομα Διδάσκοντα	Θα ανακοινωθεί				
ECTS	6	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 Ώρες/14 εβδομάδες	Εργαστήρια / εβδομάδα	Δ/Ι
Στόχοι Μαθήματος	<p>Το μάθημα εστιάζει στις θεμελιώδεις έννοιες στον κλάδο της γλωσσολογίας. Παρουσιάζει στον φοιτητή/ στη φοιτήτρια το ευρύ φάσμα της γλωσσολογίας όπως τους κλάδους της φωνητικής και φωνολογίας, μορφολογίας, σύνταξης, σημασιολογίας, πραγματολογίας, καθώς επίσης και της ψυχογλωσσολογίας, κοινωνιογλωσσολογίας κ.ά.</p> <p>Παρουσιάζονται διαγλωσσικά παραδείγματα αλλά κυρίως έμφαση δίνεται στην ελληνική γλώσσα. Γίνεται αναφορά σε θεωρητικά θέματα γλωσσικής ικανότητας, γλωσσικής κατάρτησης όπως επίσης και σε θέματα γενετικής και καθολικής γραμματικής. Αυτό επιτρέπει τη διαγλωσσική σύγκριση και τη μελέτη των κοινών και διαφορετικών στοιχείων της γλώσσας (δομική, λειτουργική) που χαρακτηρίζουν τις ανθρώπινες γλώσσες.</p>				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι/ες αναμένεται να είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν και να περιγράφουν γλωσσικά φαινόμενα που αφορούν βασικές αρχές και θεωρητικές προσεγγίσεις της ανθρώπινης γλώσσας. (Επίπεδα 1 & 2: Γνώση & Κατανόηση) • Εξηγούν γλωσσικά φαινόμενα που προκύπτουν από τη σχέση μεταξύ γλώσσας και ανθρώπινου νου. (Επίπεδα 1 & 2: Γνώση & Κατανόηση) • Διακρίνουν βασικά ζητήματα φωνολογίας, μορφολογίας, σημασιολογίας, σύνταξης και πραγματολογίας. (Επίπεδα 1 & 2: Γνώση & Κατανόηση) • Εξετάζουν επιστημονικές αντιλήψεις για τη ψυχογλωσσολογική διάσταση της γλώσσας (π.χ. κρίσιμη περίοδος κατάρτησης της γλώσσας από το παιδιά). (Επίπεδα 2 & 3: Κατανόηση και Εφαρμογή) 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Εντοπίζουν και να συγκρίνουν τα χαρακτηριστικά της γλωσσικής ποικιλότητας, συγκεκριμένα των γεωγραφικών διαλέκτων, των κοινωνιολέκτων, καθώς και των λειτουργικών ποικιλιών (υφολογικών επιπέδων) της γλώσσας. (Επίπεδα 2 έως 4: Κατανόηση, Εφαρμογή και Ανάλυση) • Λύνουν θεωρητικές και πρακτικές ασκήσεις στη βάση γλωσσικών δεδομένων από διάφορες γλώσσες, κυρίως από την Ελληνική. (Επίπεδα 2 έως 4: Κατανόηση, Εφαρμογή και Ανάλυση) • Εξηγούν και να αξιολογούν στάσεις των ατόμων απέναντι στη γλώσσα και τρόπους που η γλώσσα αντανακλά εθνικές μειονότητες, κοινωνικά στρώματα, φύλο, ηλικία. (Επίπεδα 2 έως 5: Κατανόηση, Εφαρμογή, Ανάλυση & Σύνθεση) 		
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Ορισμός της γλώσσας: Γλώσσα και επικοινωνία, γλωσσικά συστήματα, διάκριση γλώσσας-λόγου-ομιλίας.</p> <p>Ορισμός της γλωσσολογίας: Κλάδοι γλωσσολογίας, ορολογία, αρχές γλωσσολογίας, γλωσσολογία και παραδοσιακή γραμματική, περιγραφική και ρύθμιση, συγχρονική και διαχρονική γλωσσολογία.</p> <p>Φωνητική: Η μελέτη των ήχων της γλώσσας από την άποψη της αρθρωτικής παραγωγής τους, των ακουστικών (ηχητικών) τους ιδιοτήτων καθώς και της αντίληψής τους. Φωνητική μεταγραφή στο διεθνές φωνητικό αλφάβητο, διάκριση προφοράς και ορθογραφίας.</p> <p>Φωνολογία: Η μελέτη των φωνολογικών μοτίβων και φωνολογικής δομής της γλώσσας σε σχέση με τους κανόνες που διέπουν το συνδυασμό των φθόγγων. Για παράδειγμα τα διακριτικά χαρακτηριστικά, προσωδία, κανόνες, φωνοτακτική δομή, φωνήματα και αλλόφωνα.</p> <p>Μορφολογία: Εξετάζει τη δομή των λέξεων από την άποψη της κλίσης, παραγωγής και σύνθεσης, τα μορφήματα (θέματα, προσφύματα) και τη λειτουργία τους (παραγωγικά, κλιτικά), πολυλεκτικά σύνθετα.</p> <p>Σύνταξη: Η μελέτη της δομής της πρότασης. Για παράδειγμα, κανόνες φραστικής δομής, γραμματικές και αντιγραμματικές προτάσεις, σειρά όρων, κεφαλές και συμπληρώματα, μετασχηματισμοί και καθολική γραμματική.</p> <p>Σημασιολογία: Η μελέτη της σημασίας των λέξεων και φράσεων. Εξετάζει, για παράδειγμα, σημασιακές τάξεις, σημασιακές σχέσεις (ομωνυμία, πολυσημία, συνωνυμία), συνθήκες αληθείας κ.ά.</p> <p>Πραγματολογία. Η έννοια του εκφωνήματος, της ερμηνείας του και της αποδεκτότητάς του. Μελέτη του ρόλου του γλωσσικού και περιστασιακού περικειμένου στη γλωσσική επικοινωνία. Τα φαινόμενα της αναφοράς και της δείξης. Η θεωρία των λεκτικών πράξεων. Αξιώματα συνομιλίας. Η θεωρία των υπονοημάτων. Γλωσσική ευγένεια/αγένεια.</p>		

Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Διδασκαλία στην τάξη με χρήση οπτικό-ακουστικού υλικού και διαφανειών (PowerPoint). Υποστήριξη της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Moodle, παιχνίδια ρόλων, πρακτικές ασκήσεις, συνεργατικές και διαδραστικές δραστηριότητες, εκπόνηση μελέτης, και συζητήσεις τόσο κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας στην τάξη, όσο και στην πλατφόρμα blackboard.								
Βιβλιογραφία	<p>Crystal, D. (2010). The Cambridge Encyclopedia of Language (3rd Ed.). Cambridge: Cambridge University Press.</p> <p>Pavey, E. L. (2010). The Structure of Language: An Introduction to Grammatical Analysis. Cambridge: Cambridge University Press.</p> <p>Lyons, J. (2012). Εισαγωγή στη Γλωσσολογία. Αθήνα: Πατάκης.</p> <p>Χατζησαββίδης, Χ. (2012). Νεοελληνική γραμματική: θεωρητικές βάσεις και περιγραφή. Αθήνα: Βάνιας.</p> <p>Fasold, R. W., & Connor-Linton, J. (2014). An Introduction to Language and Linguistics (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.</p> <p>Finegan, E. (2015). Language: It's Structure and Use (7th ed.). Cengage Learning.</p> <p>Fromkin, V., Rodman, R. & Hyams, N. (2019). Εισαγωγή στη Μελέτη της Γλώσσας. Μετάφραση Βάζου, Ε., Ξυδόπουλος, Γ.Ι., Παπαδοπούλου, Φ. & Τσαγγαλίδης, Α. Αθήνα: Πατάκης.</p>								
Αξιολόγηση	<p>I. Γραπτή ενδιάμεση εξέταση (30%) και τελική εξέταση (35%) με θέματα πολλαπλής επιλογής, ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ερωτήσεις ανάπτυξης θέματος.</p> <p>II. Σύντομες ασκήσεις κυρίως από το βασικό εγχειρίδιο (15%)</p> <p>III. Γραπτή βιβλιογραφική εργασία (10%) με κριτήρια προσβάσιμα στους φοιτητές.</p> <table border="1" data-bbox="496 1346 1185 1536"> <tr> <td>Εξετάσεις</td> <td>65%</td> </tr> <tr> <td>Εργασίες</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>Παρουσία και Συμμετοχή στην τάξη</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο</td> <td>100%</td> </tr> </table>	Εξετάσεις	65%	Εργασίες	25%	Παρουσία και Συμμετοχή στην τάξη	10%	Σύνολο	100%
Εξετάσεις	65%								
Εργασίες	25%								
Παρουσία και Συμμετοχή στην τάξη	10%								
Σύνολο	100%								
Γλώσσα	Ελληνική								